

# Vienotai Eiropai – viena valūta

## Ceļš uz eiro

### Eiropas iestādes – kopīgs darbs

**Eiropas Komisija ierosina politikas un tiesību aktus un uzrauga to īstenošanu. Ar EMS saistītos priekšlikumus sagatavo DG ECFIN – Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts.**

**Eiropas Savienības Padome**, ko veido dalībvalstu valdību pārstāvi, lemj par Komisijas priekšlikumiem un tos pieņem. ECOM padome (Eiropas Savienības Ministru Padome Ekonomikas un finanšu lietas) sastāv no dalībvalstu finanšu un ekonomikas ministriem un nodarbojas ar EMS jautājumiem.

Ar **Eiropas Parlamentu**, kura deputāti tiešās vēlēšanās, apspriežas par tiesību aktu priekšlikumiem un daudzās jomās tam kopā ar Eiropas Savienības Padomi ir tiesības pieņemt tiesību aktus (ar „koplēmuma procedūru”). ECOM ir ekonomikas un monetāro lietu pastāvīgā komiteja, kas izskatā EMS jautājumus.

### Eiropas Centrālā banka

ECB Frankfurtē ir Eiropas Centrālās bankas sistēmas (ECBS) kas ietver visu ES dalībvalstu centrālās bankas, kodaļs ECB ir neatkarīga no valdības valdībām un vada eiro zonas monetāro politiku tā mīdija ir saglabāt emu stabilitāti. Stabils cenā un zema inflācija ļauj uzņēmumiem un investoriem precīzāk plānot, rosinot izaugsmi un nodarbinātību. Kaut arī ECB īsteno monetāro politiku, kas saistīta ar naudas piedāvājumu, fiskālā politika, kas aptver nodokļus un izdevumus, ir katras valdības kompetence, ievērojot SIP noteiktus ierobežojumus.

### Mobilitāte - Eiropas integrācijas pamatelementi

Mobilitāte uzņēmējdarbības vai atpūtas nolūkā, vai lai pārceltos uz dzīvi citā Eiropas daļā, ir būtiska vairāku sociālekonomisku iemeslu dēļ. Jauds ir doties turp, kur ir labākas nodarbinātības iespējas; studenti var mācīties ārzemēs; paplašinās tūrisms, kas stimulē reģionālo ekonomiku. Vienotais tirgus ir likvidējis daudzus mobilitātes šķēršļus. Profesionālās kvalifikācijas tiek atzītas visā ES; ceļošanas tīrģi ir liberalizēti – sekmējot lētāku, biežāku ceļošanu; un ES Erasmus programmas ieviešana, vairāk nekā 11 miljonus studentu ir apmeklējusi augstskolu citā ES valstī.

### Eiropa dizaina veidošana

Eiropa banknošu dizaina tēma ir „Eiropas laikmeti un stili”, un uz tām attēloti arhitektūras attēli no septiņiem Eiropas kultūras laikiem – piemēram, romāņu stils uz €10 banknotes. Attēlos uzsvērti logi un vārti, kas atspoguļo Eiropas atvērības un sadarbības garu. Eiropa banknotes visā eiro zonā vienādas. Eiropa monētas ir kopīgs dizains vienā pusē un katrai valstij īpašs dizains otrā. Katra eiro zonas dalībvalsts izvēlas savu dizaina sēriju, kas atspoguļo tās vēsturi vai kultūru.

### Monētārās savienības senāk

Monētārās savienības Eiropā tika veidotas arī senāk. Latīņu monētārā savienība 1867. gadā apvienoja Franciju, Beļģiju, Šveici, Grieķiju un Bulgāriju, izmantojot zelta un sudraba monētas, un 1875. gadā tika izveidota Skandināvijas monētārā savienība. Šīs savienības izira, jo zelta cena svārstījās attiecībā pret sudrabu, destabilizējot valūtas. Sekmīga monētārā savienība bija Vācijas Federācijas monētārā savienība. Līdz 1834. gadam tā izveidoja muitas savienību, un valūtas marķas bija fiksēti. Tad parādījās vienotā valūta – reilismarka, vācu marķas priekštece.

### EMS - stabilitātes un konverģences nodrošināšana

EMS kandidātvalstu tautsaimniecībām bija jāpanāk konverģence – jāklāst līdzīgākām – lai nodrošinātu ekonomisko stabilitāti. Tas tika sasniegts, izpildot Māstrichtas kritērijus, kuri ietvēra zemu inflācijas līmeni, stabili maņas kursu, budžeta deficītu, kas nepārsniedz 3% no IKP, valsts parādu, kas nepārsniedz 60% no IKP, un zemas ilgtermiņa procentu līkmes. Kad EMS bija īstenojama, sāka darboties Stabilitātes un izaugsmes pakts (SIP). SIP noteikti tādi paši deficīta un parāda ierobežojumi kā Māstrichtas kritērijos, un tas veicina ekonomiskai izaugsmei vajadzīgo stabilitāti, mīkstinot ekonomiskā cikla svārstības.

### Gatavošanās €-dienai

Eiropa banknotes un monētas visā eiro zonā tika laistas apgrozībā 2002. gada 1. janvārī. Lai tam sagatavotos, tika nodrukāti vairāk nekā 14 miljardi eiro banknošu 633 miljardu eiro vērtībā, un izkalti 52 miljardi eiro monētu, izmantojot 250 000 tonnu metālu. Neļģi pirms tam aptuveni 140 miljardi eiro tika sadalīti starp komercbankām un mazumtirgotājiem. Sākumā eiro izmantoja līdzekļu valūtu valūtam, bet pēc diviem mēnešiem par vienīgo likumīgo maksāšanas līdzekli kļuva eiro.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

### 1961.g. - Es redzu Zemi, tā ir pilnā blāista.

Šie ir pirmie vārdi kas atskanējot kosmosā. Padomju kosmonauts Juris Gagarins ir pirmais cilvēks, kas devās kosmosā ar Vostok 1, kurš gaisā pacēlās 1961. gada 12. aprīlī. Valentīna Tereskova 1963. gadā kļuva par pirmo sievieti kosmosā ar kuģi Vostok6.

**i** Papildu informācija:  
Eiropas Komisijas Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts [http://ec.europa.eu/economy\\_finance/](http://ec.europa.eu/economy_finance/)  
Eiro <http://ec.europa.eu/euro>  
Eiropas tīmekļa vietne par Eiropas Savienības institūcijām visās Kopenienu valodās <http://ec.europa.eu>  
Eiropas Centrālā banka – tīmekļa vietnē apskatāmi visu eiro banknošu un monētu dizaina paraugi <http://www.ecb.eu>

ISBN 978-92-79-08435-5  
KC-76-06-642-LV-C  
© Eiropas Kopienas, 2008

# MĒS KOP@

## KOPŠ 1957. GADA

### Vienota valūta

### Daudz iespēju

**Vēsture un politika**  
**Ekonomikas un monetārā savienība**  
**Sabiedrība un kultūra**